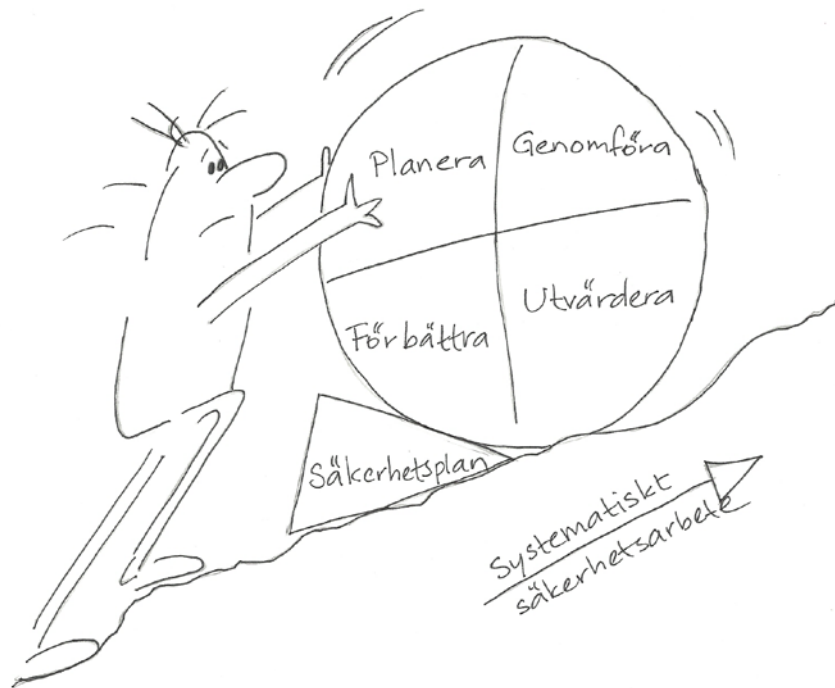

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

Säkerhetsplan

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

Fastställd av Riksstyrelsen den 11 december 2017

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Avgränsningar	3
Systematiskt säkerhetsarbete	3
Beskrivning av verksamheten	3
Styrelsens ansvar	4
Antal guider/ledare	4
Säkerhetsutbildning	4
Info till deltagarna	5
Info från deltagarna	5
Säkerhet och skyddsutrustning	5
Säkerhetsregler	5
Säkerhetsorganisation	5
Kris- och räddningsplan	6
Medicinskt omhändertagande	6
Utrustning	6
Dokumentation och rapportering	7
Avvikelser, tillbud och olyckor	7
Försäkringar	7
Lagstiftning	8
Referenser	8
Förteckning över bilagor	9

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

Bakgrund

Svenska Fjällklubben ska uppfattas som en ansvarstagande och trygg organisation. Vi ska därför bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete för att kunna hantera risker, kriser och eventuella tillbud på ett strukturerat och ändamålsenligt sätt. Svenska Fjällklubbens säkerhetsplan beskriver hur detta arbete ska bedrivas i organisationen.

Avgränsningar

Denna säkerhetsplan omfattar all verksamhet som bedrivs inom Svenska Fjällklubben. Geografiskt omfattar den organiserad verksamhet som bedrivs i den skandinaviska fjällkjedjan. En enskild medlem som på eget initiativ tar med goda vänner på en fjällvandring omfattas inte av denna säkerhetsplan.

Systematiskt säkerhetsarbete

Enligt produktsäkerhetslagen (2004:451) ska varor och tjänster som näringsidkare erbjuder konsumenterna vara säkra. Genom att i förväg planera för hur en aktivitet ska genomföras, på ett säkert sätt, kan onödiga risker undvikas. Man kan även skapa en beredskap för att hantera sjukdom, tillbud och olyckor. Säkerhetsplanen utgör den struktur på vilket vårt systematiska säkerhetsarbete vilar.

Beskrivning av verksamheten

Vi bedriver verksamhet på fyra olika arenor med olika säkerhetsrisker.

- 1/ Föreläsningar och möten i föreningens lokaler
- 2/ Vandringar, turer och andra aktiviteter med lokalföreningen
- 3/ Vandringar och turer i fjällmiljö
- 4/ Utbildningsverksamhet i fjällmiljö

All verksamhet som bedrivs i Fjällklubbens regi finns upptagen i vår kalender på hemsidan.

Denna säkerhetsplan omfattar huvudsakligen fjällmiljön men till viss del även vandring och aktiviteter med lokalföreningen.

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

Styrelsens ansvar

Riksstyrelsen har det yttersta ansvaret för föreningens säkerhetsarbete. Ansvaret är alltid odelat medan uppgifter kan delegeras. Till sitt stöd har styrelsen utsett en säkerhetsansvarig som fortlöpande rapporterar säkerhetsläget till styrelsen.

Riksstyrelsen har fattat beslut om att denna säkerhetsplan ska omfattas av föreningssekretess.

Sektionsstyrelserna har ansvaret för den verksamhet som bedrivs inom sektionerna. Dessa har en skyldighet att lämna underlag till Riksstyrelsen enligt denna säkerhetsplan.

Sektionsstyrelserna har även en skyldighet att meddela Riksstyrelsen eventuella avsteg från denna säkerhetsplan.

Sektionsstyrelserna kan göra ett generellt avsteg från denna säkerhetsplan vid verksamhet som uppenbart inte utgör en säkerhetsrisk.

Sektionsstyrelsen kan göra ett specifikt avsteg från denna säkerhetsplan om det är delar av den man inte klarar av att leva upp till. Avsteget ska kunna motiveras och skriftligen meddelas Riksstyrelsen.

Antal guider/ledare

Vid vandringar och turer i fjällmiljö ska det finnas minst två guider/ledare över tiden. Minst en av dessa ska ha fjälledarexamen enligt Fjällsäkerhetsrådets norm. Bägge ledarna ska ha utbildning i första hjälpen inklusive HL-R som inte är äldre än 2 år.

Vid utbildningsverksamhet gäller kraven i Svenska Fjällklubbens utbildningsplan.

Vid vandringar och andra aktiviteter med lokalföreningen anpassas kravet på ledarna efter vad man kommit fram till i riskanalysen.

Respektive sektionsstyrelse ansvarar för att utbilda sina guider/ledare i riskanalys. De ska även informera guiden/ledaren om dennes ansvar enligt bilaga 1.

Riskanalys och riskmatris

Den ansvariga ledaren ska inför varje vandring/tur genomföra en riskanalys enligt bilaga 2.

Den ska sammanställa riskanalysen i en riskmatris. Riskanalysen och riskmatrisen ska presenteras för Sektionsstyrelsen innan vandringen/turen genomförs.

Säkerhetsutbildning

Fjälledarutbildningen enligt Fjällsäkerhetsrådets norm är vår säkerhetsutbildning. Därutöver kan den av Riksstyrelsen utsedda säkerhetsansvariga tillhandahålla utbildningsmaterial och vägledning inom området.

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

Info till deltagarna

Turer och vandringar ska genomföras på ett sätt som motsvarar deltagarnas kunskaper och färdigheter. Den information som lämnas till deltagarna måste innehålla tillräcklig information för att dessa ska kunna bedöma riskerna med aktiviteten. Faktorer såsom, vandringens längd, svårighetsgrad, deltagarens erfarenhet, kunskap och eventuella risker bör tydligt framgå. Riskinformation enligt bilaga 3 samt krav och förväntningar enligt bilaga 6 kan användas som underlag för att kommunicera detta med deltagarna.

Info från deltagarna

För att tillhandahålla tjänster och en viss servicenivå till våra medlemmar och deltagare i våra aktiviteter samlar vi in personuppgifter. Uppgiftslämnaren ska alltid informeras om syftet med insamlingen och hur uppgifterna ska användas. Deltagarna ska lämna uppgifter om närmast anhörig enligt bilaga 5. Vissa aktiviteter ställer fysiska eller medicinska krav på deltagarna. Deltagarna ska därför lämna uppgifter om medicinska begränsningar enligt bilaga 4. Denna information ska sedan användas i riskanalysen och en rimlighetsbedömning ska göras. Aktiviteten kan behöva göras på annat sätt. Det kan också vara så att deltagande inte är möjligt vid detta tillfälle.

Säkerhet och skyddsutrustning

Vid riskanalysen framkommer vilka risker som kan uppstå och hur dessa ska hanteras. Säkerhets- och skyddsutrustning kan vara tillhandahållen av arrangören eller personlig. Innan vandringen/turen startar ska säkerhets- och skyddsutrustningen kontrolleras. Guiden/ledaren ska även kontrollera att deltagaren vet hur säkerhets- och skyddsutrustningen ska användas.

Säkerhetsregler

För delar av verksamheten kan det behövas säkerhetsregel. Riskanalysen utgör grunden för vilka säkerhetsregler som behövs för att göra en verksamhet säker. Det är guiden/ledaren som under vandringen/turen ansvarar för att säkerhetsreglerna efterlevs.

Säkerhetsorganisation

Svenska Fjällklubbens säkerhetsorganisation består av:

- Riksstyrelsen som har det övergripande ansvaret
- Riksstyrelsens säkerhetsansvariga som har samordningsansvaret
- Sektionsstyrelserna som har det lokala ansvaret
- Guiden/Ledaren som har ansvaret under vandringen/turen

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

Kris- och räddningsplan

Kris- och räddningsplanen utgör en integrerad del av vår säkerhetsanalys. Det är riks- och sektionsstyrelsernas ansvar att stödja guiden/ledaren vid framtagandet av riskanalysen. Underlag för en generell kris- och räddningsplan finns i bilaga 7.

Medicinskt omhändertagande

Guiden/ledaren har ett ansvar som går utöver det ansvar man har som enskild deltagare. Guiden/ledare ska med hänsyn tagen till sin medicinska utbildningsnivå ge den bästa tillämpade vården när så krävs.

Guiden/ledare måste ha tillåtelse att behandla från den skadade/sjuka. ”Presumerat samtycke” gäller som tillåtelse att behandla.

Guiden/ledaren som påbörjat ett medicinskt omhändertagande får avbryta omhändertagandet vid tre tillfällen:

- 1/Risk för eget liv, egen säkerhet går före.
- 2/Överlämnande till samma eller högre vårdnivå.
- 3/Patienten är dödförklarad av läkare.

Patientinformation omfattas av sekretess.

Det medicinska omhändertagandet ska följa principerna för L-ABCDE enligt konceptet för Akutsjukvård i extrem glesbygd.

Riksstyrelsen har beslutat att följande avsteg får göras från konceptet:

- 1/ Focused Spine Assessment enligt NOLS WMI får användas för att besluta om ryggrads- och nackfixering kan avbrytas.
- 2/ Hjärträdning (CPR) får avbrytas efter 30 minuter om patienten inte uppvisar några livstecken.
- 3/ Okontaktbara patienter får genom ”presumerat samtycke” behandlas med sin egen medicin vid diabetes, anafylaktisk chock och stroke.

Utrustning

Vilken utrustning som behövs för en viss typ av verksamhet ska framgå av säkerhetsanalysen. Man bör vara medveten om att även det självklara kan behöva förtydligas. Ledaren/guiden ska medföra sjukvårdsutrustning för att kunna genomföra L-ABCDE enligt konceptet för Akutsjukvård i extrem glesbygd. Säkerhetsansvarig kan föreslå vilken utrustning som kan

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

behövas utifrån vad man kommit fram till vid säkerhetsanalysen. Vid utbildningsverksamhet finns en fastställd utrustningslista och en utrustningsdepå.

Dokumentation och rapportering

Guiden/ledaren ansvarar för att genomföra riskanalys och tillsammans med en riskmatris presentera denna för sektionstyrelsen innan vandringen/turen genomförs.

Sektionsstyrelserna ansvarar för att riskanalyser och riskmatriser kommer till Riksstyrelsens för kännedom.

Sektionsstyrelserna ansvarar för avvikelse- och tillbudsrapportering till Riksstyrelsen.

Riksstyrelsens säkerhetsansvarig ansvarar för att kontinuerligt övervaka säkerhetsläget samt att årligen sammanställa en säkerhetsrapport. Svenska Fjällklubben's dokumentation ska tåla granskning.

Avvikelse, tillbud och olyckor

En avvikelse är en händelse som innebär ett avsteg från denna säkerhetsplan.

(exempelvis antalet guider/ledare)

Ett tillbud är en händelse som skulle kunna ha orsakat en personskada.

(exempelvis en deltagare ramlar vid övergång över vattendrag, men allt går bra)

En olycka är en händelse som har resulterat i en personskada.

(exempelvis en ledare som stukar foten)

Avvikelse från denna säkerhetsplan samt tillbud och olyckor ska rapporteras till Riksstyrelsen. Rapporteringen görs enligt bilaga 8.

Försäkringar

Svenska Fjällklubben har en försäkring hos försäkringsbolaget IF

(Försäkringsnummer: SP335844.5.2)

Försäkringen omfattar:

- Verksamhetsansvarsförsäkring
- Rättsskyddsförsäkring (tvistemål & skattemål)
- Rättsskyddsförsäkring (miljöbrott & arbetsmiljöbrott)

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

- Förmögenhetsbrottsförsäkring
- Olycksfallsförsäkring

Försäkringen ger ett mycket gott skydd som är väl anpassat för den verksamhet vi bedriver.

Lagstiftning

Produktsäkerhetslagen (SFS 2004:451) syftar till att förhindra att varor och tjänster orsakar personskador. Lagen ska skydda enskilda personer som i rättslig mening anses vara konsumenter. För att det ska föreligga ett konsumentförhållande behöver inte tjänsten kosta pengar, den kan vara gratis. Huvudparten av vår verksamhet omfattas av bestämmelserna. Enskilda medlemmar har dock inget ansvar enligt dessa bestämmelser. Produktsäkerhetslagen är tvingande och en så kallad ansvarsfriskrivning har ingen rättslig verkan.

Personuppgiftslagen (SFS 1988:2014) syftar till att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks när personuppgifter behandlas. Lagen bygger i hög grad på samtycke och information till de registrerade. För att tillhandahålla tjänster och en viss servicenivå till våra medlemmar och deltagare i våra aktiviteter samlar vi in personuppgifter. Uppgiftslämnaren ska alltid informeras om syftet med insamlingen och hur uppgifterna ska användas. De insamlade personuppgifterna ska enbart användas för det ursprungliga syftet och det ska finnas en plan för gallring av inaktuella personuppgifter.

Arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160) syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Svenska Fjällklubben ska följa de delar som regleras i Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om första hjälpen och krisstöd.

Offentlighets- och sekretesslag (SFS 2009:400) syftar till att reglera myndigheter och vissa andra organs handläggning vid registrering, utlämnande och övrig hantering av allmänna handlingar. Föreningars verksamhet lyder inte under denna lagstiftning. De delar av verksamheten som bekostats av allmänna medel kan dock omfattas.

Det betyder att föreningen själv måste fatta beslut om vilka delar som ska vara öppna respektive sekretessbelagda. Denna säkerhetsplan och dess bilagor omfattas inte av någon form av föreningssekretess. Säkerhetsplanen och dess bilagor får spridas utanför föreningens verksamhet.

Referenser

- Vägledning till guidade turer i fjällen – förebyggande säkerhetsarbete
Konsumentverket 2014
- Vägledning till systematiskt säkerhetsarbete för konsumenttjänster

SVENSKA FJÄLLKLUBBEN

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

Konsumentverket 2008

- Svenska Klätterförbundets krisplan version 3
Svenska Klätterförbundet 2011
- Vägledning Klättring och produktsäkerhetslagen
Svenska Klätterförbundet 2015
- Temaveiledning i risikoanalyse, för risikofylte forbrukertjänster
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) 2007
- AXG Akutsjukvård i fält
Västerbottens Läns Landsting 2014
- Arbetskyddsstyrelsens föreskrifter om första hjälpen och kristöd samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna (AFS 1999:7)
Arbetskyddsstyrelsen 1999
- Material för utbildning i systematiskt säkerhetsarbete för konsumenttjänster
Konsumentverket 2008

Förteckning över bilagor

1. Ledarens ansvar
2. Riskanalys med riskmatris
3. Riskinformation
4. Medicinsk information
5. Anhöriglista
6. Krav och förväntningar
7. Kris- och räddningsplan
8. Tillbudsrapport
9. Information till Sektionsstyrelserna